

Bitumenplattor är det givna valet om du vill ha ett billigt tak som håller länge på lekstugan eller kolonistugan. En av fördelarna är också att plattorna är mycket enkla att montera så att resultatet blir perfekt.

Enkelt och billigt!

Stabilt tak

Taket på vår lilla byggnad med hobbyrum och carport är inte i så bra skick. Faktum är att taket är i så dåligt skick, att en häftig regnskur eller lite snö skulle kunna förstöra det helt. Vi måste alltså göra något. Lyckligtvis är det en överkomlig gör det själv-uppgift att byta ut de korrugerade bitumenplattor som nu tjänat ut efter 25 år. Vi behöver inte heller bli ruinerade – plattorna finns nämligen till ett rimligt pris – omkring 88 kronor per kvadratmeter.

Vi bör också ta med i beräkningen, att

en den nya generationen bitumenplattor håller ännu längre.

Takplattorna är avsedda att användas på mindre, enklare byggnader som garage, uthus, bodar och lekstugor, men kan också användas på t.ex. sommarstugan eller kolonistugan.

En takplatta av bitumen väger bara 6,5 kg, dvs. 3,3 kg per kvadratmeter. Därför är det mycket enkelt att hantera plattorna. Men välj ändå att lägga nytt tak en dag då man inte varnat för storm eller stark blåst!

Korrugerad takpapp

Bitumenplattorna, som bland annat säljs under namnet Onduline, kan bäst beskrivas som plattor av styv takpapp. Du känner tydligt på lukten att bindemedlet är asfalt. En takplatta mäter 95 x 200 cm och väger bara 6,5 kg. När du lägger takplattorna med en vågs överlappning täcker varje platta cirka 84,6 cm. Om taket är mycket utsatt för starka vindar bör du dock lägga plattorna med en överlappning på två vågor. Då blir den bredd en platta täcker 75,2 cm.

Takplattorna kan du använda på tak med lutningar på mellan 5 och 85 grader och även till lodrät fasadbeklädnad. Plattorna kan läggas direkt på ett fast underlag eller på läkt. Takplattorna finns i två färger – rött och svart. Du kan också få transparenta plattor, som släpper igenom ljuset. Värmen från solen får i övrigt plattorna att klibba ihop i skarvarna, så du behöver inte täta dem.

Ta reda på din taklutning

Det är takets lutning som avgör hur mycket dina takplattor ska överlappa varandra vågrätt. Ju mindre taklutning, desto större överlappning. Taklutningen har också betydelse för avståndet mellan läkten, som ska bära upp takplattorna. I vårt fall använder vi dock läkten från det gamla taket.

TAKLUTNING	5–10° 9 cm/m	11–15° 18 cm/m	över 15° 27 cm/m	Lodrät vägg
Maximalt läktavstånd från läktmitt till läktmitt	fast undertag	45 cm	61 cm	61 cm
Längdöverlappning	30 cm	20 cm	17 cm	8 cm

Gör Det Själv

LÄTT SVÄRT

SVÄRIGHETSGRAD:

Denna uppgift kräver ingen hantverksmässig erfarenhet.

TIDSÅTGÅNG:

Ett litet tak klaras på en dag.

PRISBILD:

Cirka 88 kr per kvadratmeter. Därtill kommer eventuell läkt och brädor till vindskivor.

JURIDIK

Kolla hos kommunen.

På grund av bitumenplattornas egenskaper vid brand kan speciella regler gälla för avstånden till andra byggnader. Det är därför nödvändigt att kontakta tekniska kontoret i din kommun för att ta reda på vilka regler som gäller för brandskydd och bygglov.

[före]

De gamla takplattorna har för länge sedan passerat sista förbrukningsdatum. De gamla plattorna hänger i bågar mellan läkten – det är inte vackert.

[efter]

Det nya taket har snabbt kommit på plats, och vi har förbättrat det med nya vindskivor, så att takplattorna inte hänger mellan läkten.

Lägg taket

Om huset är mycket utsatt för vindar kan du med fördel lägga takplattorna med en överlappning på två vågor. I annat fall kan du nöja dig med en överlappning på en våg. Börja i den ände av taket som ligger längst bort från den vanligaste vindriktningen. Korta inte av takläkten i den ena änden av taket, förän du fått takplattorna på plats. På det sättet får du vinds kivan att sitta under en av takplattornas vågtoppar.

VIKTIGT! Plattorna får inte förvaras i starkt solsken. Då klibbar de ihop.

WWW

Bitumenplattor på papptak.

På www.gds.se kan du läsa hur man lägger bitumenplattor direkt på ett takpaptak. Sök på "nytt tak på ett veckoslut".

TIPS

Undertak eller ej? Risken för inträngande vatten är alltid störst vid mindre taklutningar. Om ditt tak inte lutar så mycket, och du vill vara säker på att det inte ska tränga in regnvatten i underlaget, kan du naturligtvis montera ett undertak under takbeläggningen. Du måste dock se till att det blir god ventilation i takrummet och mellan undertak och bitumenplattor. Du ska därför montera en avståndslist mellan undertak och läkt.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

- Onduline takplattor, 95 x 200 cm
- Onduline taknocksplattor, 100 cm långa
- Ondulinespik med färgade spikhuvuden
- Ev. vinds kivor och skruvar
- Taknocksläkt

Specialverktyg

- Ev. cirkelsåg
- Kap-/geringssåg
- Smygvinkel

Ondulineplattor säljs på byggmarknaderna. Garanti: Onduline lämnar 10 års garanti på plattornas funktion.

5 cm överhäng vid takfoten över takfotsbrädan eller nedersta läkten

1 Låt plattorna skjuta ut 5 cm över takfotsbrädan eller den nedersta läkten, så att regnvattnet rinner av taket och du får plats med en hängränna.

VIKTIGT! Undvik att gå på takplattorna. Lägg ut skivor att kliva på.

Du ska använda särskilda spikar, som du köper tillsammans med plattorna.

2 Där plattorna överlappar och vid takfoten ska du spika i varje vågtopp. Detsamma gäller vid de tre yttersta vågtopparna vid gavelavslutningarna. Du behöver inte förborra.

En halv plattas överlappning

4 Gör en vågrät förskjutning på en halv plattas bredd när du börjar med nästa rad takplattor. Takets lutning bestämmer hur mycket plattorna ska överlappa lodrätt. Se i schemat med reglerna på nästa sida.

5 I ena änden av taket börjar du med en vågtopp ovanpå vinds kivan. Därefter arbetar du dig vidare över taket. Först när sista plattan är på plats säger du av läkten, så att vinds kivan kommer att ligga under en vågtopp.

Avsätt vinkeln på vinds kivorna och såga till dessa, så att de passar ihop där de möts. Stryk brädorna med träskydd innan du sätter upp dem.

7 Ta reda på vinkeln mellan vinds kivorna som avslutar taket. Håll en smyg vinkel på ett vattenpass som ligger på läkten. Ta ett vattenpass till och håll det i samma hand som smyg vinkeln. När vinkeln är i lod låser du smyg vinkeln.

3 cm

VIKTIGT! Vinds kivorna ska sticka upp 3 cm ovanför läkten. Då kommer takplattans sista vågtopp att vila på vinds kivan.

8 Vinds kivorna monteras ihop upp till mitt över takåsläkten. Skruva fast dem i ändarna på läkten med rostfria skruvar, som helst bör vara minst 3 gånger så långa som brädan är tjock.

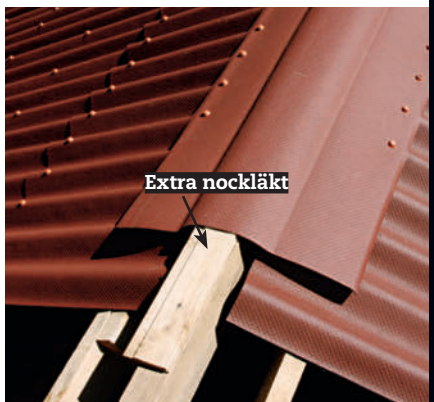

3 Lägga en list som löper kant i kant med läkten och de övriga spikarna. Rita streck på vågtopparna. Då hamnar alla spikar i en jämn och snygg rad.

Var försiktig när du står på stegen! Säkra mot fall.

6 Använd en vinkelhake och rita streck på sidan av läkten. Såga sedan av läkten med sticksåg eller fogsvans. Du kan också välja att lägga en rak bräda som styrskena för en cirkelsåg. Men tappa inte balansen på stegen.

9 Sätt alltid en nockläkt under taknocksplattorna. De är flexibla och kan böjas så att de passar till alla taklutningar. Se till att spika genom taknocksplattorna i alla vågtoppar.

Montera plattorna i rätt ordning

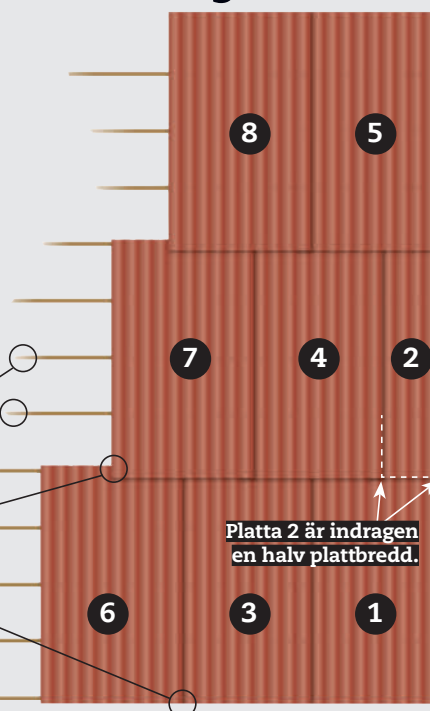
I den här ordningen ska du montera plattorna. De läggs förskjutna i den ordningsföljd som teckningen visar. Du kan med fördel börja i motsatta änden av den vanligaste vindriktningen. Då vänds överlappningarna bort från vinden.

Om du väljer att börja med en halv platta i andra raden blir de lodräta skarvarna mellan takplattorna förskjutna. Därmed undviker du att fyra plattor överlappar varandra i plathörnen.

Ta reda på takets lutning, så vet du hur stort avstånd det ska vara mellan takläkten ...

... och hur stor överlappning det ska vara på takplattorna.

Takplattorna kan överlappa lodrätt med 1 till 2 vågor, beroende på hur utsatt för vindar taket är.

Så sågar du plattorna

De verktyg du använder till trä kan du också använda till arbetet med bitumenplattorna. De kan alltså mycket väl sågas med fogsvans eller cirkelsåg. Verktöget får dock svarta ränder av asfalten – dem tar du bort med bensin, terpentin eller liknande.

Du kan såga till takplattan med en fogsvans. Men sågen blir smutsig.

Spara tid och såga en bunt plattor på en gång med cirkelsåg med styrskena.

Avslutning vid vindskivorna

Takets avslutning vid vindskivorna kan du utföra på flera olika sätt. I lösningen till höger har kanten på takplattan ett bra stöd, och vindskivan är samtidigt täckt. I lösningen till vänster täcks vindskivan av en så kallad vattbräda av trä eller metall. Vilken lösning du än väljer, ska den korrugerade plattan alltid avslutas med en vågdal.

